

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

Загоруйко Н.М.,

викладач вищої категорії, викладач української мови та літератури

КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж

ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»

КОЛОРАТИВНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТИВНА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ У ПСИХОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ МОВЛЕННІ

Різнобарвність – ознака об'єктивної реальності. Людина та інші істоти живої природи здатні сприймати й розрізняти кольори. На колірне сприйняття людиною світу впливають чимало чинників: вік, життєвий досвід, професія, стан здоров'я, місце та умови проживання, належність до певної культури, яскравість, насиченість, швидкість зміни кольору тощо.

У певній життєвій ситуації, наприклад, вибір кольору вбрання, кольорової гама інтер'єру, автомобіля тощо ми керуємося додатковими факторами: гармонією наряду та деталей одягу, відповідність кольору інтер'єру житловим призначенням приміщення, і такий вибір повністю обумовлений.

У людини є спеціальні елементи в органах зору для сприймання й розрізнення кольорів. Це має велике практичне та естетичне значення в її життєдіяльності. Людина здатна не лише сприймати кольори реального світу, вона навчилася “розфарбовувати” те, що, здавалося б, не може мати кольору: “рожеві мрії”, “сірі дні”, “чорна заздрість”, “світлий погляд”, “чорні думки” тощо. Тобто вживає цю лексику в переносному значенні, що є свідченням високого розвитку абстрактного мислення.

Симпатія до окремого кольору обумовлена особливостями роботи мозку та функціонуванням систем організму у певний період життя.

Цікаво простежити кроки людського пізнання кольорів світу. У науці є думка, що спочатку для людини все навколишнє було білим і чорним. Тобто сприймалося тільки те, чого немає у сонячному спектрі. Адже чорний і білий кольори вважаються безколірним, чорно-білим баченням світу. Ці кольори тому в науці й називаються ахроматичними, безколірними.

Панування ахроматичних кольорів у людській свідомості, звісно ж, не було вічним.

Відомо, що до первісної людини далеко не відразу прийшло поняття кольору. Була його передісторія. Наших далеких пращурів насамперед вражало усе яскраве, сяюче, світле.

Давні пращури зелений і жовтий кольори не членували, сприймали їх сукупно. Люди бачили, як листя з ніжно-зеленого ставало зеленим, а потім жовтіло. Це робило ілюзію одного кольору, природної нероз'єднаності обох барв. Але нагромаджувався досвід. Людина від'єднувала від зеленого жовтий колір. Диференціювавши, проникла зором у численні їх відтінки.

Розвиток суспільства, а разом з ним і розвиток мислення, настійно висувають необхідність більш диференційованого позначення якісних деградацій і різних колірних відтінків предметів. У мові в зв'язку з практичними потребами суспільства відбувається інтенсивний процес поповнення групи назв кольорів за рахунок назв, утворених за колірною подібністю.

У звичайних, природних умовах люди бачать кольори тільки в предметах. Колір – це абстрагована й усвідомлена та загальна сторона предмета, яка в ньому знаходить здійснення, але не належить йому неодмінно і, як загальне, може належати всякому явищу чи предмету. Не існуючи сам по собі, колір обов'язково позначається в предметі і може переноситися з предмета на предмет, у чому виявляється його загальне значення. Колір як ознака предметів у назвах барв абстрагується. Кожен предмет, кожне явище навколишнього світу має багато властивостей, і будь-яка з них може бути покладена в основу назви.

Назва кольору будувалася на основі зіставлення з назвою предмета, що має яскраво виражене забарвлення, і лише поступово, з розвитком абстрактного мислення, ця ознака могла відділятися й мислитися окремо.

У сучасній українській мові кольороназви утворюють якісно і кількісно розвинену лексико-семантичну групу, яку складають назви основних кольорів та безлічі їх відтінків, що вказують на міру вияву колірної якості, на інтенсивність

колірного тону, змішування барв, на колірну ознаку, якої набув предмет в результаті певної дії чи процесу, і на ряд інших ознак.

Багатство колірної лексики в мові та постійно зростаюча її кількість має свої підстави в природі так званого колірного зору людини. Його еволюція спричинила те, що нормальне людське око може бачити понад 180 різних колірних тонів, а їх варіантів колірні атласи засвідчують понад 2000 взірців. Жодна мова, в тому числі й українська, не має такої кількості мовних одиниць кольоропозначень, котрі відповідали б усьому розмаїттю природної гами. Слід констатувати існуючу диспропорцію між кількістю кольорів, які розрізняє людське око, і їх назв у мові. Просте арифметичне зіставлення свідчить, що на одну назву припадає декілька тисяч кольорів.

Колористика – наука про колір, що включає крім кольорознавства розділ знань про кольорову культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову. Вона ґрунтується на фізичних основах кольору, психофізіологічному фундаменті його сприйняття, одночасно враховує кольорокультурне уявлення суспільства і тому адресується практично всім сферам його буття.

Існування стійких колірних переваг символізує цілі етапи розвитку культури. Групи кольорів і способи їх гармонізації стають свого роду знаками всередині загальнокультурних явищ. Мова кольору є для людей одночасно художньо-естетичною і функціонально-утилітарною знаковими системами. Перша переважно ґрунтується на символіці кольору, колірній культурі, друга – на психофізіологічних особливостях сприйняття і реакції на колір.

Психологія сприйняття – наука тонка, складна, але шалено цікава. Зовнішні органи чуття, отримуючи сигнали зовні, відправляють їх у мозок. Мозок на рефлекторному рівні співвідносить отримані сигнали з внутрішнім станом організму, обробляє інформацію, видає результат. Таким чином, знаючи, які кольори подобаються людині, можна з легкістю аналізувати не тільки її внутрішньопсихологічний стан, але й фізичне здоров'я.

При психологічному впливі кольору йдеться про почуття переживання, які ми можемо відчувати під впливом певного кольору. Цей вплив дуже тісно пов'язаний з оптичними властивостями кольору.

Відомо, що в багатьох народів склалася своя, притаманна кожній окремій нації, кольорова символіка, яка формувалася протягом століть і використовується певним народом на окремій території.

Поєднання жовтого і блакитного кольорів є логічним для слов'ян-язичників, оскільки ці кольори символізували основні стихії, яким поклонялися наші предки – воду та сонце. До того ж блакитний і жовтий кольори побутують на багатьох символах українських земель: щити бували червоні та жовті, шоломи та рукоятки мечів – сині, списи – чорні та білі. При дослідженні літописних пам'яток визначено, що синій і жовтий кольори були домінуючими на прапорах Київської Русі.

У наш час особливого значення набуло поєднання блакитного (синього) й жовтого кольорів. Жовтий колір – це колір світла, тепла, а для нас українців це ще колір достатку й добробуту. Адже жовтий – це колір достиглої пшениці, хліба – найбільшого багатства української землі. Блакитний колір завжди символізував чисте, безхмарне і мирне небо, а тому поєднання цих двох кольорів лягло в основу нашого національного прапора. Блакитно-жовтий прапор України – це прагнення до мирної праці життя й добробуту.

THE IMPORTANCE OF MOTIVATION IN THE SUCCESS OF STUDENTS' LEARNING ACTIVITIES	60
<i>Войтенко Н. С., Єрмакова А. Ю..</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	63
<i>Joana Berger-Estilita</i>	
UNDERSTANDING AND MITIGATING PROFESSIONAL BURNOUT SUNDROME: A COMPREHENSIVE EXPLORATION.....	67
<i>Гарькавець С.О., Волченко Л.П.</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	70
<i>Гойда М.О.</i>	
АКТУАЛЬНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	73
<i>Горицька О.В., Єрмаков М. Ю.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМЦІВ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ.....	80
<i>Грінько М.М.</i>	
ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ДСНС ПІСЛЯ ЇХ УЧАСТІ В ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	84
<i>Данилюк І. В., Курапов А. О., Ягіяєв І. І., Малишева К. О., Льошенко О. А., Литвин С. В.</i>	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ХЕМОФОБІЇ ТА НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВАКЦИНАЦІЇ.....	90
<i>Жусь О.М.</i>	
ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПЛАНУВАННЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ	95
<i>Загоруйко Н.М.</i>	
КОЛОРАТИВНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТИВНА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ У ПСИХОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ МОВЛЕННІ	98
<i>Єрмакова С.С.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТИКИ В ОСВІТНЮ ПРАКТИКУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	102
<i>Єрмакова С.С., Воронецька Д.О.,</i>	
ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ ЯК МОДЕРАТОР ЇЇ ПРОФЕСІЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	105
<i>Єрмакова С.С., Каранфілова О.В.</i>	
РОЗУМІННЯ СВІТУ У ПРОЦЕСІ СВІТОГЛЯДНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	109
<i>Єрмакова С.С., Криворучко В.О.</i>	
ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ: ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ГЛОБАЛЬНІ КОНТЕКСТИ ІСНУВАННЯ.....	113
<i>Yermak K.</i>	
THE RELATIONSHIP OF PARTNERS IN MARRIAGE AND THEIR IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF THE CHILD	116